ilmiy-amaliy jurnal · ISSN 3093-8694

UDK: 376.58:364.62

Shodmonova Zilola Bozorovna,
Qarshi davlat universiteti “Pedagogika” kafedrasi o‘qituvchisi

IJTIMOIY REABILITATSION FAOLIYATGA TAYYORLASHDA IJTIMOIY PEDAGOGNING KASBIY FAOLIYATI XUSUSIYATLARI

Annotatsiya. Maqolada ijtimoiy pedagogning ijtimoiy-reabilitatsion faoliyatga tayyorlash jarayonidagi kasbiy faoliyatining o‘ziga xos xususiyatlari, asosiy vazifalari va yo‘nalishlari yoritilgan. Ta’lim oluvchilarning ijtimoiylashuvi va ijtimoiy moslashuvini qo‘llab-quvvatlash, ularning ijtimoiy-psixologik muammolarini aniqlash hamda bartaraf etishda ijtimoiy pedagogning o‘rni tahlil qilingan. Shuningdek, diagnostik, profilaktik, himoya, vositachilik va korreksion-reabilitatsion faoliyatning mazmuni hamda kasbiy samaradorlikni ta’minlovchi shaxsiy va kasbiy sifatlarning ahamiyati asoslab berilgan.

Kalit so‘zlar: ijtimoiy pedagog, ijtimoiy-reabilitatsion faoliyat, ijtimoiylashuv, ijtimoiy moslashuv, reabilitatsiya, diagnostika, profilaktika, korreksiya.

ОСОБЕННОСТИ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ СОЦИАЛЬНОГО ПЕДАГОГА ПРИ ПОДГОТОВКЕ К СОЦИАЛЬНО-РЕАБИЛИТАЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ

Аннотация. В статье рассматриваются особенности профессиональной деятельности социального педагога в процессе подготовки к социально-реабилитационной деятельности, а также её основные задачи и направления. Анализируется роль социального педагога в поддержке социализации и социальной адаптации обучающихся, выявлении и преодолении их социально-психологических проблем. Раскрывается содержание диагностической, профилактической, защитной, посреднической и коррекционно-реабилитационной деятельности. Обосновывается значение личностных и профессиональных качеств социального педагога для обеспечения эффективности социально-реабилитационной работы.

Ключевые слова: социальный педагог, социально-реабилитационная деятельность, социализация, социальная адаптация, реабилитация, диагностика, профилактика, коррекция.

FEATURES OF THE PROFESSIONAL ACTIVITY OF A SOCIAL PEDAGOGUE IN PREPARATION FOR SOCIAL REHABILITATION ACTIVITIES

Abstract. The article examines the specific features, main tasks, and areas of a social pedagogue’s professional activity in preparation for social rehabilitation work. It analyzes the role of the social pedagogue in supporting learners’ socialization and social adaptation, as well as in identifying and addressing their socio-psychological difficulties. The article also explores diagnostic, preventive, protective, mediating, and corrective-rehabilitative activities. Particular attention is paid to the personal and professional qualities required to ensure the effectiveness of social rehabilitation work.

Keywords: social pedagogue, social rehabilitation activities, socialization, social adaptation, rehabilitation, diagnostics, prevention, correction.

KIRISH

Bugungi kunda ijtimoiy pedagogika shaxsning har tomonlama rivojlanishi, ijtimoiylashuvi va jamiyatga muvaffaqiyatli moslashuvini ta’minlashda muhim ahamiyat kasb etadi. Ijtimoiy pedagog o‘z kasbiy faoliyatida pedagogik bilimlar bilan bir qatorda psixologik, sotsiologik va huquqiy bilimlardan ham samarali foydalanishi zarur. Uning faoliyati ta’lim-tarbiya jarayoni bilan cheklanmay, ta’lim oluvchilarning huquq va manfaatlarini himoya qilish, ijtimoiy muammolarini aniqlash, ularni bartaraf etishga ko‘maklashish hamda shaxsiy rivojlanishi uchun qulay ijtimoiy-pedagogik muhit yaratishni ham qamrab oladi.

Ijtimoiy pedagog ta’lim muassasalari, bolalarni qo‘llab-quvvatlash markazlari, oilalar, yoshlar tashkilotlari va ijtimoiy xizmat ko‘rsatish muassasalarida faoliyat yuritib, bolalar hamda o‘smirlarning ijtimoiy rivojlanishini qo‘llab-quvvatlaydi. Uning asosiy vazifasi ta’lim oluvchilarning ijtimoiy muhitga moslashuviga yordam berish, ijtimoiy-psixologik qiyinchiliklarni aniqlash va bartaraf etishda tegishli mutaxassislar bilan hamkorlik qilish, shuningdek, ularning jamiyat hayotida faol ishtirok etishi uchun zarur shart-sharoitlarni yaratishdan iborat [1].

Shu nuqtayi nazardan, ijtimoiy pedagogni ijtimoiy-reabilitatsion faoliyatga tayyorlash uning kasbiy kompetensiyalarini rivojlantirish, amaliy ko‘nikmalarini takomillashtirish va murakkab ijtimoiy vaziyatlarda samarali faoliyat yuritish qobiliyatini shakllantirishni talab etadi.

Bundan tashqari, ijtimoiy pedagogni kasbiy faoliyatga tayyorlash jarayonida insonparvarlik, empatiya, mas’uliyat, muloqot madaniyati va nizoli vaziyatlarni hal etish ko‘nikmalarini rivojlantirish alohida ahamiyatga ega. Chunki ijtimoiy-reabilitatsion faoliyat turli hayotiy qiyinchiliklarga duch kelgan bolalar va o‘smirlar bilan individual ishlashni, ularning ehtiyojlarini to‘g‘ri baholashni hamda oila, ta’lim muassasasi va tegishli ijtimoiy tashkilotlar bilan samarali hamkorlikni yo‘lga qo‘yishni talab qiladi. Shu sababli bo‘lajak ijtimoiy pedagoglarni tayyorlashda nazariy bilimlarni amaliy mashg‘ulotlar bilan uyg‘unlashtirish, kasbiy vaziyatlarni tahlil qilish va amaliy tajribani oshirishga yo‘naltirilgan yondashuvlarni qo‘llash muhimdir.

MAVZU BO‘YICHA ADABIYOTLAR TAHLILI

Ijtimoiy pedagogning kasbiy faoliyati ta’lim oluvchilarning ijtimoiy faolligi, kommunikativ ko‘nikmalari, mustaqilligi va ijtimoiy muhitga moslashuvchanligini rivojlantirishga qaratilgan profilaktik, tarbiyaviy hamda reabilitatsion tadbirlar majmuini qamrab oladi [3]. Uning amaliy faoliyati turli ijtimoiy, pedagogik va psixologik omillar ta’sirida ta’lim jarayoniga moslashish, tengdoshlari bilan muloqot qilish hamda jamoa hayotida faol ishtirok etishda qiyinchiliklarga duch kelayotgan o‘quvchilarni aniqlash va qo‘llab-quvvatlashni nazarda tutadi.

Ijtimoiy pedagog faoliyatining muhim yo‘nalishlaridan biri ta’lim oluvchilarning huquq va manfaatlarini himoya qilish, ularning ijtimoiylashuviga to‘sqinlik qiluvchi omillarni aniqlash hamda tegishli profilaktik choralarni amalga oshirishdan

iborat. Mazkur jarayonda oila, ta’lim muassasasi, mahalla va ijtimoiy xizmatlar o‘rtasidagi hamkorlik alohida ahamiyat kasb etadi. Bunday hamkorlik ijtimoiy muammolarni o‘z vaqtida aniqlash va ularni kompleks hal etish imkonini beradi [4].

Ijtimoiy-reabilitatsion faoliyat esa ijtimoiy qiyinchiliklarga duch kelgan bolalar va o‘smirlarning jamiyatga moslashuvini tiklash, shaxsiy imkoniyatlarini rivojlantirish hamda ularning ijtimoiy hayotda faol ishtirokini ta’minlashga qaratiladi. Ushbu faoliyat doirasida ijtimoiy pedagog individual yondashuv, pedagogik qo‘llab-quvvatlash, profilaktika va korreksion ish usullaridan foydalanadi. Reabilitatsiya jarayonining samaradorligi ta’lim oluvchining ehtiyojlarini to‘g‘ri baholash va unga mos yordam choralarini belgilashga bog‘liq.

Shuningdek, ijtimoiy pedagogning kasbiy samaradorligi uning kommunikativ madaniyati, empatiyasi, mas’uliyati, muammoli vaziyatlarni tahlil qilish va mustaqil qaror qabul qilish qobiliyati bilan belgilanadi. Mutaxassisning psixologlar, o‘qituvchilar, ota-onalar va boshqa tegishli mutaxassislar bilan hamkorlikda ishlashi ijtimoiy-reabilitatsion tadbirlarning izchil tashkil etilishiga xizmat qiladi. Shu sababli ijtimoiy pedagoglarni kasbiy faoliyatga tayyorlashda nazariy bilimlar bilan bir qatorda amaliy ko‘nikmalarni rivojlantirish ham muhim hisoblanadi.

Umuman olganda, adabiyotlar tahlili ijtimoiy pedagog faoliyatining ta’lim-tarbiya jarayonida ijtimoiy xavfsizlikni ta’minlash, ta’lim oluvchilarning ijtimoiylashuvini qo‘llab-quvvatlash, shaxsiy imkoniyatlarini ro‘yobga chiqarish va ijtimoiy-psixologik farovonligini mustahkamlashdagi ahamiyatini ko‘rsatadi. Bu esa ijtimoiy pedagogni ijtimoiy-reabilitatsion faoliyatga tayyorlash jarayonini takomillashtirish, kasbiy kompetensiyalarini rivojlantirish va amaliy faoliyatga yo‘naltirilgan tayyorgarlik tizimini kuchaytirish zaruratini yuzaga keltiradi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Tadqiqotda ijtimoiy pedagogning kasbiy faoliyati insonparvarlik, individuallik, faollik va hamkorlik, shuningdek, huquqiy va axloqiy tamoyillar asosida yoritildi. Insonparvarlik tamoyili har bir ta’lim oluvchini alohida shaxs sifatida qadrlash va uning rivojlanishini qo‘llab-quvvatlashni nazarda tutadi. Individuallik tamoyili esa o‘quvchilarning ehtiyojlari, qiziqishlari va muammolarini hisobga olgan holda individual yondashuvni qo‘llashni talab etadi. Faollik va hamkorlik tamoyili oila, ta’lim muassasasi va jamoatchilik bilan samarali hamkorlikni yo‘lga qo‘yishni, huquqiy va axloqiy tamoyillarga rioya qilish esa ta’lim oluvchilarning huquq va manfaatlarini himoya qilishni anglatadi.

Ijtimoiy pedagogning kasbiy faoliyati bir nechta o‘zaro bog‘liq yo‘nalishlarni qamrab oladi. Pedagogik faoliyat doirasida ta’lim jarayoniga moslashishda, tengdoshlari bilan muloqot qilishda va jamoa hayotida ishtirok etishda qiyinchiliklarga duch kelayotgan o‘quvchilarni qo‘llab-quvvatlash, ularning qobiliyatlarini aniqlash va rivojlantirish hamda ijtimoiy moslashuviga ko‘maklashish muhim o‘rin tutadi. Psixologik-pedagogik yordam yo‘nalishida murakkab hayotiy vaziyatlarga duch kelgan bolalarning hissiy holatini qo‘llab-quvvatlash, stressni

yengishga ko‘maklashish va oilaviy nizolarni hal etishda tegishli mutaxassislar bilan hamkorlik qilishga e’tibor qaratiladi. Bunda ijtimoiy pedagog o‘z vakolati doirasida ish olib borib, zarur hollarda psixolog yoki boshqa mutaxassislarga murojaat qilishni tavsiya etadi.

Huquqiy himoya yo‘nalishi o‘quvchilar va yoshlarning huquq hamda qonuniy manfaatlarini himoya qilish, huquqiy savodxonligini oshirish va kamsitish holatlarining oldini olishni o‘z ichiga oladi. Ijtimoiy pedagog, shuningdek, ijtimoiy muammolarni erta aniqlash, xavf omillarini kamaytirish va ta’lim oluvchilarning jamiyatga muvaffaqiyatli moslashuviga yordam berish orqali ijtimoiy-reabilitatsion jarayonning samaradorligini oshirishga hissa qo‘shadi [2].

Shu nuqtayi nazardan, ijtimoiy pedagogning kasbiy faoliyatini tashkil etishda pedagogik kuzatish, suhbat, individual yondashuv va hamkorlik usullaridan foydalanish muhimdir. Mazkur usullar ta’lim oluvchilarning ehtiyojlarini aniqlash, ularga mos yordam choralarini belgilash hamda ijtimoiy-reabilitatsion faoliyatni izchil amalga oshirish imkonini beradi.

NATIJALAR

Ijtimoiy pedagog kasbiy faoliyatida o‘quvchilarning individual xususiyatlari, ehtiyojlari va ijtimoiy muhitini hisobga olgan holda turli pedagogik, psixologik va ijtimoiy texnologiyalardan foydalanadi. Jumladan, individual suhbatlar va maslahatlar orqali o‘quvchilarning muammolari aniqlanadi, ularni hal etish yo‘llari belgilanadi hamda ijtimoiy moslashuviga ko‘maklashiladi. Guruhli treninglar, tarbiyaviy mashg‘ulotlar va jamoaviy tadbirlar esa o‘quvchilarda muloqot madaniyati, hamkorlik, o‘zaro hurmat va ijtimoiy faollik ko‘nikmalarini rivojlantirishga xizmat qiladi.

Ijtimoiy pedagog faoliyatining muhim yo‘nalishlaridan biri oila bilan hamkorlikni yo‘lga qo‘yishdir. Ota-onalar bilan muntazam suhbatlar, maslahatlar va uchrashuvlar tashkil etish orqali oiladagi tarbiyaviy muhitni yaxshilash, farzandlarning xulq-atvoridagi o‘zgarishlarni aniqlash hamda mavjud muammolarni bartaraf etish choralari belgilanadi. Murakkab hayotiy vaziyatlarda individual yondashuv asosida oilaga tegishli tavsiyalar beriladi. Shu bilan birga, ijtimoiy pedagog mahalliy davlat organlari, ijtimoiy xizmatlar, huquqni muhofaza qiluvchi idoralar va nodavlat notijorat tashkilotlari bilan hamkorlik qilib, o‘quvchilarning huquqlarini himoya qilish va ijtimoiy muammolarini hal etishga ko‘maklashadi.

Tadqiqot materiallari tahlili ijtimoiy pedagogning samarali faoliyati bir qator tashkiliy va kasbiy omillarga bog‘liqligini ko‘rsatadi. Jumladan, moddiy-texnik resurslarning yetishmasligi, malakali mutaxassislar tanqisligi, idoralararo hamkorlikning sustligi va ijtimoiy pedagog faoliyatiga nisbatan yetarli tushunchaning shakllanmaganligi ish samaradorligini pasaytirishi mumkin. Bundan tashqari, o‘quvchilar orasida uchraydigan stress, ruhiy zo‘riqish, oilaviy nizolar va ijtimoiy moslashuvdagi qiyinchiliklar mutaxassisdan individual yondashuv hamda tegishli soha vakillari bilan hamkorlikni talab qiladi.

Ijtimoiy pedagog faoliyatining natijadorligi, avvalo, muammolarni o‘z vaqtida aniqlash, profilaktik tadbirlarni tashkil etish va o‘quvchilarni ijtimoiy qo‘llab-quvvatlash tizimining izchil ishlashiga bog‘liq. Shu sababli mutaxassisning kasbiy tayyorgarligi nazariy bilimlar bilan cheklanib qolmasdan, amaliy ko‘nikmalar, kommunikativ kompetensiya va nizoli vaziyatlarni hal qilish qobiliyatini ham qamrab olishi lozim. Oliy ta’lim muassasalarida kasbiy tayyorgarlikni takomillashtirish, amaliyotga yo‘naltirilgan mashg‘ulotlarni ko‘paytirish va malaka oshirish dasturlarini muntazam tashkil etish bu borada muhim ahamiyatga ega [5].

Shuningdek, ijtimoiy pedagogning kasbiy faoliyatida empatiya, sabr-toqat, mas’uliyat, xolislik va ijodiy yondashuv alohida o‘rin tutadi. O‘quvchining hissiy holatini tushunish, uning fikrini tinglash va shaxsiy xususiyatlarini hurmat qilish ishonchli munosabatlarni shakllantirishga yordam beradi. Bunday munosabat o‘quvchining o‘z muammolarini ochiq bayon etishi, yordamni qabul qilishi va ijtimoiy muhitga moslashishiga ijobiy ta’sir ko‘rsatadi.

Ijtimoiy pedagogning yana bir muhim vazifasi o‘quvchining faqat mavjud muammolarini bartaraf etish emas, balki uning kuchli tomonlari va imkoniyatlarini rivojlantirishdan iborat. Buning uchun o‘quvchilarni ijtimoiy loyihalar, jamoaviy tadbirlar, ko‘ngillilik faoliyati va ijodiy mashg‘ulotlarga jalb etish maqsadga muvofiqdir. Mazkur yondashuv ularning mustaqilligi, o‘ziga bo‘lgan ishonchi va jamiyat hayotida faol ishtirok etish qobiliyatini rivojlantiradi.

Umuman olganda, natijalar ijtimoiy pedagogning kasbiy faoliyati ko‘p qirrali va tizimli xususiyatga ega ekanini ko‘rsatadi. Uning samaradorligi individual yondashuv, oila va ta’lim muassasasi hamkorligi, idoralararo aloqalar hamda uzluksiz kasbiy rivojlanishning uyg‘unligiga bog‘liq. Ushbu yo‘nalishlarni takomillashtirish o‘quvchilarning ijtimoiy moslashuvini yaxshilash, huquqlarini himoya qilish va ularning har tomonlama rivojlanishi uchun qulay sharoit yaratishga xizmat qiladi.

MUHOKAMA

Ijtimoiy pedagogning asosiy vazifasi o‘quvchilar uchun psixologik jihatdan qulay va xavfsiz muhit yaratish, ularning ijtimoiy moslashuviga to‘sqinlik qiluvchi omillarni aniqlash hamda bartaraf etishga ko‘maklashishdan iborat. Mutaxassis oila, ta’lim muassasasi va ijtimoiy muhit o‘rtasida hamkorlikni yo‘lga qo‘yib, psixologlar, shifokorlar, huquqshunoslar va ijtimoiy xizmat vakillari bilan birgalikda o‘quvchilarning muammolarini kompleks hal etishga xizmat qiladi. Bunda idoralararo hamkorlik, o‘zaro axborot almashinuvi va har bir mutaxassisning vakolatlarini hisobga olish muhim ahamiyatga ega.

Ijtimoiy pedagog faoliyatining ustuvor yo‘nalishlaridan biri bola huquqlarini himoya qilishdir. Bunda BMTning Bola huquqlari to‘g‘risidagi konvensiyasida belgilangan yashash, ta’lim olish, sog‘liqni saqlash, o‘z fikrini erkin bildirish va kamsitishlardan himoyalanish huquqlariga rioya etilishi muhimdir. Ijtimoiy pedagog ushbu huquqlarning ta’minlanishiga ko‘maklashish bilan birga, o‘quvchilarning

qobiliyatlarini rivojlantirish, ijtimoiy faolligini oshirish va mustaqil hayotga tayyorlashga qaratilgan loyiha hamda dasturlarni ishlab chiqish va amalga oshirishda ishtirok etadi.

Ijtimoiy pedagogning kasbiy faoliyati o‘zaro bog‘liq bo‘lgan bir nechta funksiyalarni qamrab oladi. Diagnostik funksiya o‘quvchining ijtimoiy holati, ehtiyojlari va muammolarini aniqlashga; vositachilik funksiyasi o‘quvchi, oila, ta’lim muassasasi va tegishli tashkilotlar o‘rtasidagi hamkorlikni mustahkamlashga qaratiladi. Prognostik funksiya mavjud vaziyatning ehtimoliy rivojlanishini baholash va zarur choralarni oldindan belgilashni nazarda tutadi. Himoya funksiyasi o‘quvchining huquq va manfaatlarini himoya qilishni, korreksion-reabilitatsion funksiya esa ijtimoiy moslashuvdagi qiyinchiliklarni bartaraf etish va yo‘qotilgan ijtimoiy ko‘nikmalarni tiklashni o‘z ichiga oladi. Shuningdek, profilaktik funksiya muammolarning oldini olishga, rivojlantiruvchi funksiya esa o‘quvchilarning ijodiy fikrlashi va shaxsiy salohiyatini ro‘yobga chiqarishga xizmat qiladi.

Ijtimoiy pedagog faoliyatining samaradorligi, avvalo, uning kasbiy bilimlari, amaliy ko‘nikmalari va shaxsiy fazilatlariga bog‘liq. Mutaxassis o‘quvchining muammolarini chuqur tushunishi, uning fikrini tinglashi, vaziyatni xolis baholashi va tegishli yordam ko‘rsatish yo‘llarini belgilay olishi lozim. Empatiya, sabr-toqat, xushmuomalalik, mas’uliyat, kuzatuvchanlik va nizolarni hal qilish qobiliyati samarali kasbiy faoliyatning muhim shartlaridir. Shu bilan birga, maxfiylikni saqlash, kasbiy etika qoidalariga rioya qilish va o‘quvchining shaxsiy chegaralarini hurmat qilish ham alohida ahamiyatga ega.

Ijtimoiy pedagog faoliyatini tahlil qilishda kasbiy mentallik tushunchasiga ham e’tibor qaratish lozim. Kasbiy mentallik — muayyan kasb vakillariga xos bo‘lgan dunyoqarash, qadriyatlar, kasbiy munosabatlar va xulq-atvor xususiyatlari majmuasidir. Ijtimoiy pedagogda ushbu xususiyatlar insonparvarlik, ijtimoiy mas’uliyat, adolatparvarlik, hamkorlikka intilish va turli hayotiy vaziyatlarga moslasha olish orqali namoyon bo‘ladi. Kasbiy mentallik mutaxassisning ta’lim olishi, amaliy tajribasi, ijtimoiy muhiti va uzluksiz kasbiy rivojlanishi davomida shakllanadi.

Ijtimoiy pedagoglarni oliy ta’lim tizimida tayyorlash jarayonida nazariy bilimlarni amaliy faoliyat bilan uyg‘unlashtirish muhimdir. Bakalavriat va magistratura bosqichlarida pedagogika, psixologiya, ijtimoiy ish, huquq va kommunikatsiya yo‘nalishlariga oid bilimlarni o‘zlashtirish bilan bir qatorda, amaliy mashg‘ulotlar, kasbiy vaziyatlar tahlili va tashkilotlarda amaliyot o‘tash imkoniyatlarini kengaytirish zarur. Xorijiy tadqiqotlarda ham mutaxassisning shaxsiy va ma’naviy fazilatlari, empatiyasi hamda kasbiy kompetensiyalarini rivojlantirish masalalariga alohida e’tibor qaratiladi [6].

Umuman olganda, ijtimoiy pedagogning kasbiy faoliyati faqat mavjud muammolarni bartaraf etish bilan cheklanmaydi. U muammolarni erta aniqlash, profilaktik choralarni amalga oshirish, o‘quvchining huquqlarini himoya qilish va uning ijtimoiy salohiyatini rivojlantirishni ham qamrab oladi. Shu sababli ijtimoiy pedagoglarni tayyorlashda kasbiy bilimlar, amaliy kompetensiyalar va shaxsiy

fazilatlarni kompleks rivojlantirish ta’lim-tarbiya tizimida ijtimoiy-reabilitatsion faoliyat samaradorligini oshirishning muhim sharti hisoblanadi.

XULOSA

Xulosa qilib aytganda, ijtimoiy pedagogning kasbiy faoliyati samaradorligi uning nazariy bilimlari, amaliy ko‘nikmalari va shaxsiy-kasbiy fazilatlarining uyg‘unligiga bog‘liq. Mutaxassisning o‘ziga bo‘lgan ishonchi, o‘z imkoniyatlarini to‘g‘ri baholashi va boshqalar bilan ijobiy munosabat o‘rnata olishi o‘quvchilar bilan samarali ishlashida muhim ahamiyatga ega.

Ijtimoiy pedagog uchun ruhiy barqarorlik, hissiy va irodaviy mustahkamlik, mehribonlik, bag‘rikenglik, mas’uliyat, empatiya, o‘zini nazorat qilish, tanqidiy fikrlash va kommunikativ ko‘nikmalar muhim kasbiy fazilatlar hisoblanadi. Ushbu sifatlar o‘quvchilarning muammolarini tushunish, nizoli vaziyatlarni hal etish, ularning huquq va manfaatlarini himoya qilish hamda ijtimoiy moslashuviga ko‘maklashish imkonini beradi.

Shuningdek, ijtimoiy pedagogning kasbiy kompetensiyasi tegishli nazariy bilimlar, amaliy tajriba va kasbiy etika me’yorlariga rioya etish orqali shakllanadi. Shu bois mutaxassislarni tayyorlash jarayonida amaliy mashg‘ulotlarni kengaytirish, kommunikativ va psixologik ko‘nikmalarni rivojlantirish hamda uzluksiz malaka oshirishga alohida e’tibor qaratish zarur.

Demak, ijtimoiy pedagogning kasbiy va shaxsiy rivojlanishini qo‘llab-quvvatlash, uning faoliyatini zarur tashkiliy sharoitlar bilan ta’minlash o‘quvchilarning ijtimoiy farovonligi, huquqlarini himoya qilish va jamiyatga muvaffaqiyatli moslashuvini ta’minlashning muhim omillaridan biridir.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. O‘zbekiston Respublikasining “Ta’lim to‘g‘risida”gi Qonuni. 2020-yil 23-sentabr, O‘RQ-637-son. — URL: https://lex.uz.

2. Аминова В. Ю. Интегрированное образование для детей с особыми нуждами в дошкольных и школьных учреждениях массового типа: методические рекомендации. — Ташкент: МНО РТсО, Ресурсный центр ЮНЕСКО, 2002.

3. Mustafoyev C. B. Reabilitatsiya turlari: mazmuni va mohiyati (axloqsiz o‘quvchilar misolida) // Science and Education. — 2024. — Vol. 5, № 2. — B. 489–492. — URL: https://open-science.uz.

4. Sarsenbayeva R. M. Ijtimoiy pedagogning kasbiy faoliyati — davr talabi // Analytical Journal of Education and Development. — 2023. — Vol. 3, № 10. — B. 194–203.

5. Hisomiddinova S. S. Bo‘lajak o‘qituvchilarni tayyorlashda zamonaviy yondashuvlar // Scientific Progress. — 2021. — Vol. 2, № 2. — B. 175–181. — ISSN 2181-1601.

6. Shodmonova Z. B. Talabalarni ijtimoiy-pedagogik faoliyatga tayyorlash pedagogik zaruriyat // Муғаллим ҳем узликсиз билимлендириў. — 2023. — № 6/6. — B. 64–72.